

SERRA i FEU, Ricard. *Ripollès; Annexos, Cerdanya i Catalunya Nord: delimitació geogràfica-llegendes-relats excursionistes*. Comarques i subcomarques de Catalunya, t. 2, vol. 4. Barcelona: ed. de l'autor, 2000. 283 p.

SERRA, Rosa; RIVAS, Rosa. *S'ha acabat, amor meu: parlem de la separació*. Barcelona: Pòrtic, 2000. 155 p.

SHEERIN, Siobhán. *A cal metge*. Girona: Rey Edicions, 2000. 20 p.

SHEERIN, Siobhán. *Anem a comprar*. Girona: Rey Edicions, 2000. 20 p.

SHEERIN, Siobhán. *El germanet*. Girona: Rey Edicions, 2000. 20 p.

SHEERIN, Siobhán. *És meu*. Girona: Rey Edicions, 2000. 20 p.

SITJAR, Miquel. *Campelles*. Campelles: Ajuntament de Campelles, 2000. 406 p.

TALLEDÀ, David. *Què pensa... Gerard Quintana*. Barcelona: Dèria Editors, 2000. 124 p.

Taller d'escriptura del CEIP, Escola Annexa-Joan Puigvert. *El passadís dels contes. Lletres de Pirita*. Girona: Universitat de Girona, 2001. 56 p.

TÀPIES, Maria. *Premis Arquitectura Comarques de Girona*. Barcelona: Col·legi d'Arquitectes de Catalunya, 2000. 53 p.

TERRICABRAS, Josep Maria. *Raons i tòpics: catalanisme i anticatalanisme*. Barcelona: La Campana, 2001. 199 p.

TORMO, Jordi. *Una passejada pel romànic del Baix Empordà*. [s. l.]: Consell Comarcal del Baix Empordà, 2001. 118 p.

TORRENT i ALABAU, Josep. *Encara en queden*. Barcelona: Grup Promotor d'Ensenyament i Difusió, 2000. 112 p.

TROTMAN, Clare. *Un dia a la platja: quina hora és*. Girona: Rey Edicions, 2000. 20 p.

de caràcter eclesial, en la majoria de les actuacions hi ha una contrapartida. Es tracta sovint d'una contractació de serveis que necessiten els centres hospitalaris i assistencials, serveis que l'estament eclesiàstic facilita a uns preus molt mòdics. També es presenta una estreta col·laboració en la conservació i restauració de monuments que, tot i ser propietat de l'Església, tenen un innegable interès general. També es tracta de venda, lloguer o cessió d'ús d'edificis de propietat eclesiàstica per a fins de caràcter civil, generalment cultural o docent.

L'autora estudia a fons el tema i el desenvolupa sistemàticament i d'una manera exhaustiva i amb tot detall. Per una part el treball ofereix un veritable interès històric i per l'altra contempla els aspectes de caràcter jurídic que afecten cadascun dels contractes relacionats.

En aquesta obra es reflecteix en tota la seva extensió i amplitud la noble labor que la Diputació va realitzant en el camp assistencial, en el cultural i en general i molt específicament en el de la conservació del patrimoni artístic i arqueològic de les nostres comarques, fet que justifica plenament que la corporació hagi fet possible l'edició d'aquest acurat i minuciós treball d'investigació i de síntesi.

Els constructors d'una ciutat

DOMÈNECH I CASADEVALL, Gemma. **Els oficis de la construcció a Girona. 1419-1833.**

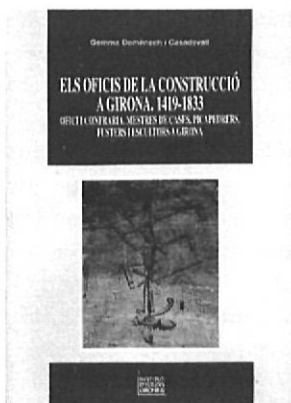
Col·lecció de monografies de l'Institut d'Estudis Gironins, núm. 17. Girona, 2001. 430 pàgines.

El paisatge urbà no és pas fruit de l'obra capriciosa de l'atzar sinó el resultat de l'acció continuada dels ciutadans que hi viuen i que el viuen, que el transformen modelant la seva fesomia segons les necessitats de cada època i les vicissituds dels moments històrics successius. La configuració de les ciutats a través del temps és, doncs, l'herència material més visible dels homes i dones que l'han governada, de les institucions civils i religioses que n'han impulsat els grans monuments, dels prohoms amb possibles per edificar-hi. I, més directament, d'aquells veïns la missió dels quals ha estat donar forma, amb més o menys capacitat, amb més o menys (o cap) voluntat de transcendència i lluïment, al suport físic de les ciutats: els seus edificis.

El llibre de Gemma Domènech (Girona, 1970), una versió resumida de l'encomiable esforç de recerca que va culminar en la seva tesi doctoral, se centra, precisament, en aquells que amb el seu ofici han estat al llarg del temps els responsables més immediats de la construcció —i reconstrucció quan ha calgut, que no han estat poques vegades— de l'estructura urbana

de la ciutat de Girona entre els segles XV i XVIII: els picapedrers, els mestres de cases, els fusters i els escultors. Destaca en aquest llibre un monumental inventari de noms, més de 1.300 individus, alguns (els menys) relativament coneguts gràcies a la transcendència de la seva obra, i altres, la majoria, personatges l'únic objectiu dels quals fou el desenvolupament del seu ofici per tirar endavant la família i el taller. Una relació de noms que és també un immens portal obert a futures recerques que puguin anar completant les siluetes d'aquests mestres, artesans i artistes, d'una manera individualitzada.

Aquest estudi, això no obstant, no pretén únicament treure a la llum noms i cognoms, confegir una genealogia profusa i documentada, però esquemàtica al capdavant, sinó que també aborda l'anàlisi global del col·lectiu socioprofessional sobre el qual dirigeix la seva mirada. L'aproximació a la condició social, econòmica i laboral, a l'organització i jerarquització dels oficis descrits, se'ns presenta en el treball de Domènech a través de la Confraria dels Sants Quatre Màrtirs, una organització on convergeix el doble vessant devocional i professional de mestres de cases, picapedrers, fusters i escultors i que l'autora utilitza com a fil conductor per anar teixint la seva anàlisi. Aquest treball, en definitiva, té com a objectiu (amb una edició

oportunament esporgada, però no mancada, de la profusió de citacions tan habitual en el gènere de les tesis doctorals) aproximar el lector a la realitat d'un col·lectiu sociolaboral que, bé amb voluntat de millorar i embellir el paisatge gironí, bé amb l'interès més prosaic de guanyar-se la vida amb la pràctica del seu ofici, va bastir, pedra sobre pedra, una ciutat que avui fa del seu patrimoni urbà antic la seva principal ensenya.

Carles Ribera

Deu itineraris pels Aiguamolls de l'Empordà

FELIU, Ponç i LLOBET, Toni.
**Parc Natural dels Aiguamolls
de l'Empordà. Guia d'itineraris.**
Braú Edicions.
Figueres, 2001. 117 pàgines.

A punt de complir-se vint anys de la creació del Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà es publica, per primera vegada, una guia

d'itineraris per conèixer-lo. El mateix director del parc, Josep Espigulé, diu a la contraportada del llibre: «Feia temps que el parc necessitava aquesta eina, completa i divulgadora, molt útil per als nombrosos visitants». Sens dubte l'aparició d'aquesta guia es pot interpretar com un símptoma de la salut del parc: superada l'etapa de les campanyes de defensa i quan la conservació comença a donar els seus fruits, és molta la gent que no només el coneix sinó que també el visita i, el que és més important, el respecta. Ha arribat ara el moment de donar a conèixer en tota la seva amplitud i diversitat el territori, amb rigor científic però també amb afany didàctic i divulgador.

També és molt significatiu qui en són els autors: Ponç Feliu i Toni Llobet, dos joves naturalistes seduïts ambientalment des de la seva infància pel mateix parc. Tots dos són membres de l'APNAE (Associació d'Amics del Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà) i han conegut el parc de la mà d'alguns dels seus molts col·laboradors, entre els quals hi ha Jordi Sargatal, que és qui n'escriví el pròleg. És en aquest sentit, doncs, que el llibre neix, com no podia ser d'altra manera, *de dins* el mateix parc, «de la inspiració d'un paisatge viu que sedueix i d'uns Campaments de Natura» als quals

van participar quan tenien 10 o 11 anys els dos autors. Igualment significatiu és qui l'edita, Braú Edicions, de Figueres, editora de moltes altres guies que han contribuït a la difusió del patrimoni de la comarca.

La guia s'adreça a tots els visitants, en el sentit més ampli, des de l'ornitòleg experimentat fins a la família que descobreix per primera vegada els Aiguamolls de l'Empordà. En aquest sentit, us puc assegurar que el llibre compleix amb escreix aquest objectiu. D'ençà de la seva publicació he pogut veure molts visitants passejant pel Cortalet, el Matà, l'estany de Vilaüt o l'illa de Caramany amb el llibre a la mà o consultant-lo plàcidament a l'interior d'alguna de les guaites del parc.

El volum s'inicia amb una breu introducció on s'explica la història del parc, la seva importància, les activitats que s'hi duen a terme, la forma d'utilitzar la guia i consells pràctics abans d'iniciar la visita. A partir d'aquí comença la descripció dels seus itineraris, pensats bàsicament per fer a peu, tot i que alguns també es poden fer en bicicleta, a cavall o en cotxe. Cada un es troba magníficament il·lustrat per una mostra de la flora i la fauna pròpia de cada indret (ja sigui amb dibuixos al costat del text o amb làmines temàtiques), un mapa on s'assenyala el recorregut a seguir (amb indicació del lloc de sortida,

d'arribada i la durada estimada) i els centres d'interès a visitar, fotografies de paisatges representatius o elements d'aquests paisatges. Cada itinerari comença amb una petita descripció dels trets que el singularitzen i alguns consells pràctics a tenir en compte (millor època de l'any per fer-hi la visita, el públic a qui pot interessar, possibilitat d'enllaços amb altres itineraris, etc.). El text destaca pel seu sentit pràctic i entenedor, i compagina les indicacions de guiatge i direcció amb una relació dels centres d'interès. A les últimes pàgines de la guia apareix l'índex d'espècies il·lustrades, de gran utilitat per al lector. En canvi, s'hi troba a faltar un índex toponímic que ajudés a localitzar els indrets i paratges que es troben dins l'àmbit del parc.

El llibre es va presentar a Girona el 14 d'abril d'enguany. Jordi Sargatal fou la persona escollida pels autors per fer-ne la presentació, davant un nombros grup de gent de procedència molt diversa que omplia de gom a gom la sala d'actes de la Fontana d'Or amb el nexa comú d'estimar els Aiguamolls i els espais naturals. Com digué el mateix Sargatal, l'aparició d'aquesta guia demostra que el Parc dels Aiguamolls és avui una realitat i, sobretot, una realitat que té futur.

Anna Ribas